

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และประสิทธิผล ของรัฐบาลที่มีอิทธิพลต่อความสุขมวลรวมประชาชาติ

THE ELEMENTS OF GROSS DOMESTIC PRODUCTS AND GOVERNMENT EFFECTIVENESS AFFECTING THE GROSS NATIONAL HAPPINESS

กัมลาศ เยาวะนิจ^{1*}
Kamalas Yaowanit^{1*}

Received : 2 December 2021

Revised : 25 July 2022

Accepted : 3 August 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และ
ธรรมาภิบาลมีต่อความสุขมวลรวมประชาชาติ และเพื่อสร้างข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิด
ความสุขมวลรวมประชาชาติ ประชากรการของการวิจัยคือประเทศ/เขตการปกครอง จำนวน
133 ประเทศ/เขตการปกครอง ข้อมูลในการวิจัยประกอบไปด้วยข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวม
ภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์
มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร การควบคุมการคอร์รัปชัน ประสิทธิภาพของรัฐบาล และ
ความสุขมวลรวมประชาชาติ ซึ่งทั้งหมดเป็นข้อมูลที่รวบรวมโดยองค์การระหว่างประเทศ และองค์กร
ที่มีเครือข่ายการสำรวจทั่วโลก ผู้เขียนวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้โดยการวิเคราะห์ความถดถอย
เพื่อเปรียบเทียบว่า ตัวแปรอิสระมีอำนาจในการอธิบายตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายความสุขมวลรวมประชาชาติได้
มากที่สุด ได้แก่ ประสิทธิภาพของรัฐบาล ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร และ
การควบคุมการคอร์รัปชัน

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ความสุขมวลรวมประชาชาติ

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹Faculty of Humanity and Social Sciences,

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: ubon@vru.ac.th

ABSTRACT

The current article was aimed to examine the effects of Gross Domestic Products (GDP) and good governance towards the Gross National Happiness (GNH) and to propose the guidelines for promoting the Gross National Happiness. The research population comprised 133 countries/administrative regions. The data used in the research were GDP, GDP per capita, control of corruption, government effectiveness, and the Gross National Happiness. All the data were collected by the international organizations including those who have had the worldwide researching network. The researcher analyzed the data using regression analysis to examine and compare how the independent variables, namely GDP and good governance, affected the dependent variable, namely GNH.

The research results showed that the variable that could best represent the Gross National Happiness were 1) the government effectiveness, 2) GDP per capita, and 3) control of corruption.

Keywords: Gross domestic product, Gross national happiness

บทนำ

ในทางธุรกิจนั้นผลประโยชน์ของบริษัทจะแสดงให้เห็นผ่านตัวชี้วัดที่ชัดเจนจำนวนไม่มากนักในตัวชี้วัดนั้นคือกำไรที่บริษัททำได้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ในกรณีของประเทศ ในทำนองเดียวกันการจะพิจารณาว่าประเทศนั้น ๆ มีความสามารถในการสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้มากน้อยเพียงใด ควรพิจารณาว่าประเทศนั้นสามารถทำกำไรได้มากเพียงใด ตัวชี้วัดที่ใช้วัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นก็คือนำหน่วยธุรกิจในประเทศนั้นสร้างได้ในแต่ละช่วงเวลาหรือที่เรียกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP: gross domestic product) นั่นเอง ในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การระหว่างประเทศที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกต่างใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าหรือถดถอยของเศรษฐกิจเป็นตัวชี้วัดหลัก เพราะการที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูง นั้นหมายถึงการมีรายได้มากขึ้น และสันนิษฐานว่ารายได้ที่มากขึ้นนั้น ย่อมนำไปสู่คุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้นตามไปด้วย โดยมีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เห็นได้จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับความพึงพอใจในชีวิตของชาวยุโรปของ Degutis, Urbonavičius และ Gaižutis (2010)

อย่างไรก็ตาม เมื่อประมาณ 1-2 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศมีความสุข ได้มีความพยายามของนักวิชาการที่มีฐานมาจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ในการที่จะวัดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH: gross national happiness) (World Happiness Report: 2021) และแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความสุขนี้ส่งผลต่อแนวคิด

เกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจที่มีอยู่เดิมถูกลดทอนความสำคัญลงอย่างน้อยใน 2 ทาง กล่าวคือ ในทางแรกเกิดการตั้งคำถามว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญกว่ากันระหว่างการทำให้ประชาชนมีรายได้มากยิ่งขึ้นกับการทำให้ประชาชนมีความสุขในการชีวิตมากยิ่งขึ้น แท้จริงแล้วที่เรามุ่งทำให้ประชาชนมีรายได้มากยิ่งขึ้นก็เป็นเพราะเราต้องการให้ประชาชนมีความสุขในชีวิตมากยิ่งขึ้นหรือเปล่า ในทางที่สองคือ ถ้าหากเรามุ่งไปที่การสร้างความสุขในชีวิตแล้ว จะเกิดการตั้งคำถามว่าการทำให้ประชาชนมีรายได้มากยิ่งขึ้นจะทำให้มีความสุขมากขึ้นเสมอไปหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นถกเถียงกันในทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่มีการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับความสุขมวลรวมประชาชาติโดย Easterlin (1974) ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าสองสิ่งนี้สัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันเฉพาะในบางช่วงของการพัฒนาของเศรษฐกิจเท่านั้น เมื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องไปจนถึงจุดหนึ่งจะพบว่าการพัฒนาเศรษฐกิจจะไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขมวลรวมประชาชาติอีกต่อไป หรืออาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ของสองสิ่งนี้ไม่ได้เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น โดยลักษณะความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะแย้งกับสามัญสำนึกนี้ถูกเรียกว่า “ปฏิทรรศน์ Easterlin” (Easterlin Paradox)

ปฏิทรรศน์ Easterlin ได้ทำให้เกิดความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับความสุขของประชาชนในชาติอย่างมาก นักวิชาการในเวลาต่อมาได้พยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสองสิ่งนี้ในแง่มุมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อจะสร้างคำอธิบายว่าเพราะอะไรความสัมพันธ์จึงเป็นเช่นนั้น รวมถึงพยายามหาคำตอบว่าการพัฒนาเศรษฐกิจที่จะไม่ทำให้เกิดความสุขมากขึ้นอีกต่อไปแล้วนั้นอยู่ตรงจุดใดซึ่งนำเสนอโดยสังเขปได้ดังนี้

แนวคิดของ Cuijpers (2009) อธิบายว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสุขประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางบุคลิกภาพ ปัจจัยทางประชากรและบริบท ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยเชิงสถาบัน แต่ว่า Cuijpers ได้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องผลที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีต่อความสุขและสรุปข้อค้นพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสุขกับรายได้ จากวิจัยก่อนหน้านั้นว่าความสุขมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรายได้ ประเทศที่มีรายได้มากมีความสุขมากกว่าประเทศที่มีรายได้น้อย แต่ทว่าเมื่อพิจารณาถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้จะพบว่ายังรายได้เพิ่มมากขึ้นมากเท่าใด ผลที่การเพิ่มขึ้นของรายได้นั้นจะมีต่อความสุขจะยิ่งน้อยลงเท่านั้น และยังพบอีกด้วยว่าเมื่อพิจารณาความสุขและรายได้ของประเทศใดประเทศหนึ่งในช่วงเวลานานพอสมควรแล้วความสัมพันธ์ระหว่างความสุขกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะไม่ค่อยชัดเจนเท่าใดนัก

การศึกษาต่อมาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับความพึงพอใจในชีวิตเป็นการศึกษาของ Degutis, Urbonavičius & Gaizūtis (2010) ซึ่งศึกษาเฉพาะในยุโรป ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสองสิ่งนี้ทั้งในการวิเคราะห์ข้อมูลรวมหลายประเทศ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายประเทศ และมีข้อสังเกตว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก

การศึกษาของ Kula, Panday & Mantia (2010) เป็นการศึกษาผลที่ GDP มีต่อความสุขได้หยิบยกประเด็นเกี่ยวกับปฏิทรรศน์ Easterlin มาแสดงความเห็นว่าเป็นไปดังปฏิทรรศน์ Easterlin เป็นเพราะความเท่าเทียมนั้นมีผลต่อความสุข และในผลงานนี้ยังได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ซึ่งพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับความสุข (ซึ่งอาศัยผลการสำรวจ

ความสุขหลาย ๆ มาตรการวัดประกอบกัน) จากประเทศในกลุ่ม OECD ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างเข้มข้น และยังได้นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งว่ารายจ่ายของประเทศในการจัดบริการสาธารณะมีผลอย่างมากต่อความสุข และทางเลือกในการดำเนินชีวิตของตนเองก็มีผลต่อความสุข ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้อาจช่วยทำให้คำอธิบายผลที่รายได้ของประเทศจะมีต่อความสุขมีความชัดเจนขึ้นได้ กล่าวคือ ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อความสุข แต่จะส่งผลต่อความสุขก็ต่อเมื่อผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศถูกเปลี่ยนไปเป็นบริการสาธารณะที่ดีให้แก่ประชาชนในประเทศ

ในประเด็นที่ว่ารายได้ของประเทศที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อความสุขของคนในประเทศแค่ในบางช่วงของการเพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจนเลยจุดหนึ่งไปจะส่งผลต่อความสุขน้อยลงนั้น นำไปสู่คำถามที่น่าสนใจว่าแล้วจุดที่รายได้เพิ่มขึ้นโดยไม่ทำให้ความสุขเพิ่มขึ้นอีก คือจุดที่รายได้เป็นเท่าใด ในเรื่องนี้ Clark & Senik (2011) ได้ให้คำตอบไว้ในผลงานของสองท่านนี้ ผลวิเคราะห์เพื่อหาจุดดังกล่าวนั้นคือรายได้เท่าใด ผลการวิเคราะห์จากผลงานนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาจากประเทศกำลังพัฒนา แสดงให้เห็นว่าถ้าหากผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร (per capita GDP) เกินกว่า 15,000 เหรียญสหรัฐต่อปีไปแล้ว แม้จะมีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ความสุขเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนัก

หลังจากที่ได้เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ชวนสงสัยไว้ในผลงานในปี ค.ศ. 1974 แล้ว Easterlin (2013) ได้นำเสนอข้อค้นพบอีกส่วนหนึ่งที่น่าจะสามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความสุขจึงไม่เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง เพราะในผลงานนี้ Easterlin ได้ผลการวิเคราะห์ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่สิ่งที่อธิบายคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าคืออัตราการจ้างงาน กับนโยบายสวัสดิการสังคม และนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าประเทศทุกประเทศควรมีนโยบายสวัสดิการสังคม ไม่เพียงแต่ประเทศที่ร่ำรวยเท่านั้น

จากผลงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเพิ่มตัวแปรเข้าไปในการอธิบายความสุขมวลรวมประชาชาติ ทำให้คำอธิบายที่มีให้กับความสุขมวลรวมประชาชาตินั้นชัดเจนยิ่งขึ้น จากเดิมที่มองว่าจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภายหลังมีมุมมองว่าลำพังปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าอย่างเดียวไม่สามารถที่จะอธิบายได้ แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะต้องถูกแปรเปลี่ยนไปเป็นบริการสาธารณะด้วย ซึ่งการที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจนี้จะถูกแปลงให้เป็นบริการสาธารณะได้ดีเพียงใด เป็นประเด็นที่น่าจะอธิบายได้ด้วยธรรมาภิบาลของรัฐบาล โดยเฉพาะธรรมาภิบาลในด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลและด้านการควบคุมการคอร์รัปชัน จากธรรมาภิบาลทั้งหมด 6 ด้านตามกรอบแนวคิดของธนาคารโลก (The World Bank: 2021)

ข้อสังเกตจากผลการวิจัยอื่น ๆ ที่นำเสนอก่อนหน้านี้ 2 ประเด็นด้วยกัน ประเด็นแรก ผู้วิจัยมองว่าธรรมาภิบาลของรัฐบาลนั้นมีผลอย่างมากต่อการแปลงให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจกลายเป็นบริการสาธารณะ และทำให้ประชาชนมีความสุขมากขึ้นหรือลดลง ประเด็นที่สอง การวิเคราะห์หรืออิทธิพลที่ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อความสุขมวลรวมประชาชาตินั้น เป็นการวิเคราะห์แบบปีต่อปี (กล่าวคือ อธิบายความสุขมวลรวมประชาชาติในปีนั้นด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจของปีนั้นเอง) แต่ในความเป็นจริงอาจต้องใช้เวลาสักระยะหนึ่งก่อนที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจนั้นจะส่งผลให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงของความสุขมวลรวมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องรอให้ปัจจัยทางเศรษฐกิจถูกแปลงไปเป็นบริการสาธารณะด้วยแล้ว ยิ่งไม่สามารถคาดหวังได้ว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจะส่งผลต่อความสุขมวลรวมได้ในปีเดียวกัน

ด้วยมุมมองข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการวิเคราะห์อีกประเด็นหนึ่งที่จะพิสูจน์เรื่องนี้ได้คือการวิเคราะห์ผลที่ผลิตกันมวรวมภายในประเทศ และธรรมาภิบาล มีต่อความสุขมวลรวมประชาชาติ และด้วยเหตุที่ข้อมูลเหล่านี้ถูกเก็บรวบรวมมาอย่างสม่ำเสมอ จึงมีข้อมูลต่อเนื่องกันหลายปีให้สามารถวิเคราะห์ผลแบบหล่นเวลาได้ ผู้วิจัยจึงออกแบบการวิเคราะห์ความสุขมวลรวมประชาชาติ โดยอาศัยทั้งข้อมูลผลิตกันมวรวมภายในประเทศ และธรรมาภิบาลของปีนั้นเองและปีก่อนหน้านั้น 1-2 ปี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ผลิตกันมวรวมภายในประเทศ กับธรรมาภิบาล มีต่อความสุขมวลรวมประชาชาติ
2. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดความสุขมวลรวมประชาชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับของการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นระดับประเทศ/เขตการปกครอง ประชากรของการวิจัยจึงประกอบไปด้วย 133 ประเทศ/เขตการปกครอง การวิเคราะห์ใช้ข้อมูลของประเทศ/เขตการปกครองทั้งหมด ซึ่งมีข้อมูลครบถ้วนในปีที่นำมาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อมูลสำคัญอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลผลิตกันมวรวมภายในประเทศ กับผลสำรวจความสุขมวลรวมประชาชาติ การวิจัยนี้จึงอาศัยข้อเท็จจริงจากข้อมูลทั้งสองการระหว่างประเทศได้เก็บรวบรวมไว้อยู่แล้ว หลังจากที่ได้ข้อมูลจาก 2 แหล่งข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบและประกอบกันเพื่อให้เอื้อต่อการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจขององค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรที่มีเครือข่ายการสำรวจทั่วโลก กล่าวคือ ข้อมูลผลิตกันมวรวมภายในประเทศ (GDP) (GDP Data: n.d.) และข้อมูลผลิตกันมวรวมภายในประเทศต่อประชากร (Per capita GDP) ใช้ข้อมูลจากธนาคารโลก (GDP per capita: n.d.) ส่วนข้อมูลความสุขมวลรวมประชาชาติ ผู้วิจัยใช้รายงานความสุขของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (World Happiness Report) (World Happiness Report: 2021) เป็นรายงานซึ่งจัดทำเป็นรายปีโดยเครือข่ายส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (UNSDSN: United Nations Sustainable Development Solutions Network) ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการสำรวจประชากรประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Gallup world poll)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลความสุขโดยรวมของประชาชนแต่ละประเทศ/เขตการปกครองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากการรวบรวมขึ้นของเครือข่ายเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นความริเริ่มขององค์การสหประชาชาติ จัดทำรายงานเป็นรายปี โดยข้อมูลความสุขของแต่ละประเทศ/เขตการปกครองแต่ละปีจะมาจากผลการวิเคราะห์ผลสำรวจ Gallup World Poll ในช่วง 3 ปีก่อนหน้านั้น (World Happiness Report - FAQ: 2021) เช่น รายงานความสุขของปี 2020 จะมาจากการวิเคราะห์ผลการสำรวจของปี 2017-2019 เป็นต้น

ข้อมูลความเป็นธรรมาภิบาลของแต่ละประเทศ/เขตการปกครองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากการเก็บรวบรวมของธนาคารโลก รายงานธรรมาภิบาลของประเทศ/เขตปกครองเป็นรายปี ครอบคลุมตามการรวบรวมนี้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดรับความคิดเห็นและความรับผิดชอบในผลงาน ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและการปลอดจากเหตุการณ์ความรุนแรง ด้านประสิทธิผลของรัฐบาล ด้านคุณภาพของระบบกฎหมาย ด้านความเป็นนิติรัฐ และด้านการควบคุมการคอร์รัปชัน (Worldwide Governance Indicators – FAQ: n.d.) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลด้านประสิทธิผลของรัฐบาล และด้านการควบคุมการคอร์รัปชันมาวิเคราะห์หาอิทธิพลที่มีต่อความสุขมวลรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) กำหนดให้ความสุขมวลรวมประชาชาติเป็นตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร ประสิทธิภาพของรัฐบาล และการควบคุมการคอร์รัปชัน ใช้คัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการแบบ stepwise นอกจากนี้ เพื่อเปรียบเทียบว่าตัวแปรอิสระของปีหนึ่ง ๆ จะถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรตามของปีเดียวกัน หรือปีก่อนหน้านั้นได้ดีกว่ากัน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ซ้ำโดยใช้ข้อมูลตัวแปรอิสระก่อนหน้าตัวแปรตาม 1-2 ปี แผนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปดังตาราง

ตัวแปรอิสระของปี	ตัวแปรตามของปี	การวิเคราะห์ครั้งที่
2019	2019	ครั้งที่ 1
	2018	ครั้งที่ 2
	2017	ครั้งที่ 3
2018	2018	ครั้งที่ 4
	2017	ครั้งที่ 5
	2016	ครั้งที่ 6
2017	2017	ครั้งที่ 7
	2016	ครั้งที่ 8
	2015	ครั้งที่ 9

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอย โดยพิจารณาค่าอำนาจในการอธิบายที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ และเปรียบเทียบข้อมูลอำนาจในการอธิบายเมื่อใช้ตัวแปรอิสระต่างปีกับตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ทั้ง 9 ครั้งเป็นไปดังนี้

ตัวแปรอิสระ ของปี	ตัวแปรตาม ของปี	ความสามารถใน การอธิบาย	ตัวแปรที่มีส่วนในการอธิบาย (ค่าสัมประสิทธิ์)		
			ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	
2019	2019	0.611	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.713	
			ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.461	
			การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.362	
	2018	0.614	0.614	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.749
				ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.447
				การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.386
	2017	0.617	0.617	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.734
				ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.460
				การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.384
2018	2018	0.620	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.786	
			ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.434	
			การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.407	
	2017	0.626	0.626	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.788
				ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.446
				การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.422
	2016	0.624	0.624	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.803
				ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.418
				การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.406

ตัวแปรอิสระ ของปี	ตัวแปรตาม ของปี	ความสามารถใน การอธิบาย	ตัวแปรที่มีส่วนในการอธิบาย (ค่าสัมประสิทธิ์)	
			ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์
2017	2017	0.619	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.766
			ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.457
			การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.415
	2016	0.619	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.800
			ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.434
			การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.423
	2015	0.621	ประสิทธิผลของรัฐบาล	0.773
			ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศต่อหัวประชากร	0.432
			การควบคุมการคอร์รัปชัน	-0.395

ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้เกิดความสุขมวลรวมประชาชาติมากยิ่งขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรัฐบาลซึ่งมีผลในทางบวกต่อความสุข ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากรซึ่งมีผลในทางบวกต่อความสุขเช่นกัน และการควบคุมการคอร์รัปชันซึ่งมีผลในทางลบต่อความสุข (เนื่องจากปัจจัยนี้มีประเด็นที่น่าพิจารณาซับซ้อน ผู้วิจัยจึงจะไม่นำมาประกอบการเสนอแนะเพื่อส่งเสริมความสุขในหัวข้อนี้ แต่จะนำไปอภิปรายในหัวข้ออภิปรายผลการวิจัย) ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้เกิดความสุขมวลรวมประชาชาติของไทยให้มากยิ่งขึ้น มีสิ่งที่ควรส่งเสริมแบ่งตามความรับผิดชอบ 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐบาล คือ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันมีโอกาสที่จะทำได้มากยิ่งขึ้น เพราะมีเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ก้าวหน้าทำให้รัฐบาลมีต้นทุนในการทำงานที่ลดลงพร้อมกันกับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

2. ส่วนที่รัฐบาลสามารถส่งเสริมได้ คือ การเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวสูงขึ้นตามไปด้วย งานด้านนี้กลไกหลักอาจอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการภาคธุรกิจเป็นสำคัญ แต่ภาครัฐสามารถสนับสนุนเรื่องนี้ได้ด้วยการพัฒนาแรงงานในประเทศให้เป็นแรงงานมีทักษะ (ไม่ใช่เพียงแรงงานทั่วไป) และเป็นทักษะที่เป็นที่ต้องการของธุรกิจในอนาคตเพื่อให้มีรายได้มากยิ่งขึ้น โดยอาจทำได้ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาฝีมือด้านที่อยู่ในแนวโน้มของอนาคต เช่น แรงงานด้านสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

สิ่งที่น่าสนใจจากผลการวิเคราะห์คือในการวิเคราะห์แต่ละครั้ง ไม่มีครั้งใดเลยที่ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ แม้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ต่อหัวประชากรจะถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการทุกการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าจำนวนประชากรมีส่วนในการกำหนดความสุขของคนในประเทศด้วยเช่นกัน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูงไม่ได้มีความสุขมากขึ้นเสมอไป แต่จะต้องหารออกมาเป็นรายได้ต่อประชากรแต่ละคนด้วย

ข้อสังเกตประการต่อมาคือตัวแปรที่สามารถอธิบายความสุขได้ 3 ตัวแปร ที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการนั้น เป็นตัวแปรเดิม และลำดับของการอธิบายหากเรียงลำดับจากอิทธิพลมากไปหาน้อย ก็จะได้ลำดับเหมือนเดิม คือ ประสิทธิภาพของรัฐบาล ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร และการควบคุมการคอร์รัปชัน ผลการวิเคราะห์ที่เกิดซ้ำในการวิเคราะห์หลายครั้งเช่นนี้ ทำให้มั่นใจได้ว่าทั้ง 3 ตัวแปรนี้เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขของประชากร โดยเฉพาะประสิทธิภาพของรัฐบาล ซึ่งถูกคัดเลือกมาเป็นตัวแปรแรกในการวิเคราะห์ทั้ง 9 ครั้ง และสามารถยืนยันผลการศึกษาของ Kula, Panday & Mantia (2010) และผลงานของ Easterlin (2013) ที่นำเสนอก่อนหน้านี้ว่าการให้บริการสาธารณะที่จากภาครัฐนั้นมีส่วนทำให้ประชาชนมีความสุขมากยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยสันนิษฐานไว้ว่าตัวอิสระแต่ละตัวแปรน่าจะต้องอาศัยเวลาสักระยะหนึ่งก่อนที่จะส่งผลไปถึงความสุขของประชาชนได้ จึงได้วิเคราะห์ตัวแปรความสุขปีหนึ่ง ๆ โดยอาศัยตัวแปรอิสระที่แตกต่างกัน 3 ปี คือ ตัวแปรอิสระของปีเดียวกัน ตัวแปรอิสระของปีก่อนหน้านั้น 1 ปี และตัวแปรอิสระของปีก่อนหน้านั้น 2 ปี ถึงแม้ว่าผลการเปรียบเทียบไม่เป็นไปตามที่สันนิษฐานไว้ เพราะแม้ว่าจะใช้ตัวแปรอิสระต่างปีกันแต่อำนาจในการอธิบายความเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามไม่ได้แตกต่างกันมากนัก แต่อย่างน้อยก็ยังสามารถเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ได้ว่าการนำตัวแปรอิสระในอดีตไปอธิบายตัวแปรตามในอนาคตนั้นเป็นสิ่งที่พอจะกระทำได้ด้วยคามมั่นใจมากพอสมควร หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ถ้าหากเราทราบตัวแปรอิสระของประเทศหนึ่ง ๆ ในปัจจุบันเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) แล้ว เราก็จะสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า 1 - 2 ปี ว่าความสุขของคนในประเทศนั้นก็อาจจะเพิ่มขึ้น (หรือลดลง) ตามไปด้วย

ผลการวิเคราะห์ทั้ง 9 ครั้งมีสิ่งที่เหมือนกันอีกอย่างคือค่าสัมประสิทธิ์ (β) ของตัวแปรการควบคุมการคอร์รัปชันเป็นลบทุกครั้ง ซึ่งเท่ากับว่าการควบคุมการคอร์รัปชันมากจะทำให้ความสุขของประชาชนลดลง ผลการวิเคราะห์เช่นนี้ตรงกันข้ามกับข้อสันนิษฐานของผู้วิจัย เพราะผู้วิจัยสันนิษฐานว่าการควบคุมการคอร์รัปชันที่มากจะทำให้การแปลงรายได้ของประเทศไปเป็นบริการสาธารณะที่ดีน่าจะทำให้ประชาชนมีความสุข ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมการคอร์รัปชันกับความสุขของประชาชนในประเทศนี้จึงเป็นสิ่งที่ต้องค้นหาคำอธิบายกันต่อไปในอนาคตว่าเพราะเหตุใดความสัมพันธ์จึงเป็นเช่นนี้ ทางหนึ่งที่น่าจะอธิบายได้คือ เมื่อใดก็ตามที่การควบคุม การคอร์รัปชันมีความเข้มงวด การทำหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐอาจประสบความล่าช้าและทำให้ความสุขลดลง

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ถือได้ว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชินินทร์ นาทะพันธ์ และกิตติมา เมฆาบัญชากิจ (2555) ที่ได้ศึกษาดัชนีความสุขมวลรวมในประเทศไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มาตรฐานการครองชีพ (ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย ๆ เช่น สถานะเศรษฐกิจ สถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น) และการกำกับดูแลของภาครัฐ (ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย ๆ เช่น หลักธรรมาภิบาล ภาพลักษณ์ของรัฐบาล เป็นต้น) มีความสัมพันธ์กับความสุข ซึ่งเป็น

ประเด็นที่จะหยิบยกไปกล่าวถึงอีกครั้งในส่วนของข้อเสนอแนะ ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลนานาชาตินี้ จะสามารถนำไปปรับใช้กับประเทศไทยได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ารายได้ของประเทศกับประสิทธิผลของรัฐบาลมีผลต่อความสุขของประชาชน ดังนั้น หากมุ่งหวังให้ประชาชนในประเทศใดมีความสุขมากยิ่งขึ้น สิ่งแรกที่ต้องทำให้เกิดขึ้นก็คือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากยิ่งขึ้น เมื่อประชาชนมีรายได้มากยิ่งขึ้น รัฐบาลก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย สิ่งต่อไปที่ต้องส่งเสริมคือการทำให้รัฐบาลทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และสร้างบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์อิทธิพลที่ตัวแปรอิสระมีต่อตัวแปรตามในกรณีของทุกประเทศ/เขตการปกครอง อาจมีข้อมูลที่เบี่ยงเบนทำให้ผลการวิเคราะห์แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระได้ไม่ชัดเจน ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจทดสอบข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้เพิ่มเติมด้วยการวิเคราะห์แบบแยกกลุ่มประเทศ/เขตการปกครอง เช่น วิเคราะห์เฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว วิเคราะห์เฉพาะกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชินินทร์ นาทะพันธุ์ และ กิตติมา เมฆาบุญชากิจ. (2555). การศึกษาดัชนีความสุขมวลรวมในประเทศไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ. **วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. 4(1): 29-38.
- Clark, A. E., Senik, C. (2011). **Will GDP growth increase happiness in developing countries?**. IZA Discussion Paper No. 5595, Institute for the Study of Labor. March 2011 (1-73). Bonn: Institute for the Study of Labor.
- Cuijpers, R. J. E. (2009). **GDP and Happiness: Gross National Happiness, the new GDP?**. Master of Economics in Entrepreneurship, Strategy and Organization Economics, Erasmus University Rotterdam.
- Degutis, M., Urbonavičius, S. & Gaižutis, A. (2010). Relationship between GDP and Live Satisfaction in the European Union. **Ekonomika**. 89(1): 9-21.
- Easterlin, R. (1974). Does Economic Growth Improve the Human Lot? Some Empirical Evidence. In **Nations and Households in Economic Growth: Essays in Honor of Moses Abramowitz**. (pp. 89-125). New York: Academic Press.

- Easterlin, R. (2013). **Happiness, growth, and public policy**. IZA Discussion Paper No. 7234, Institute for the Study of Labor. February 2013 (1-50). Bonn: Institute for the Study of Labor.
- Kula, M. C., Panday, P., Mantia, K. (2010). Real GDP, Well-being, and Happiness, **International Journal of Arts and Sciences**. 3(7): 431-443.
- The World Bank. (n.d.). **GDP (current US\$)**. [Online], Available: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>. (2021, 20 April).
- The World Bank. (n.d.). **GDP per capita (current US\$)**. [Online], Available: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> (2021, 21 April).
- The World Bank. (2021). **Worldwide Governance Indicators**. [Online], Available: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/>. (2021, 18 January).
- The World Bank. (n.d.). **Worldwide Governance Indicators - FAQ**. [Online], Available: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/FAQ>. (2021, 18 January).
- World Happiness Report. (2021). **World happiness report archive**. [Online], Available: <https://worldhappiness.report/archive/>. (2021, 16 February).
- World Happiness Report. (2021). **World happiness - FAQ**. [Online], Available: <https://worldhappiness.report/faq/>. (2021, 16 February).